

Tasty Green Lifestyle Experience Vught

Einrapportage werkzaamheden Jongerenperspectief (Human Capita Agenda)
Agri&Food (A&F) en Tuinbouw&Uitgangsmaterialen(T&U)

Inhoud:

- Inleiding
- Beschrijving van inzet en activiteiten
- Reflectie op Oogst inhoud
- Reflectie op Oogst proces
 - Opdrachtgeverschap
 - Samenwerking
- Vervolg

Inleiding

In 2009 heeft het toenmalige ministerie van LNV het programma Lekker Groen als prioritair programma, binnen het departement opgehangen direct onder de bestuursraad. Het programma had als doel enerzijds de doelgroep jeugd beter te betrekken bij de beleidsdomeinen van het departement (LNV, later EL&I en later EZ). Anderzijds had het programma als doel om te leren hoe je als Rijksdepartement beter i.r.t. het realiseren van beleidsdoelen gebruik kan maken van de ‘energieke samenleving’.

Binnen het programma Lekker groen is voor de oudere jeugd (12 jaar en ouder) het programma Tasty Green Lifestyle Experience (TGLE) ontstaan, geleid door Xander Beks. Deels gestart tijdens het programma Lekker Groen, deels erna, heeft TGLE zich o.a. bezig gehouden met het betrekken van jongeren (perspectief) bij de thema's leren en werken in de A&F en T&U sectoren. Onder de vlag van EZ, later in opdracht van het programma Arbeidsmarkt en Opleiding van de gezamenlijke productschappen en daarna in gemeenschappelijk opdrachtgeverschap van dit programma i.s.m. de HCA programmaleiding van topteams A&F en T&U zijn er (pilot)activiteiten uitgevoerd door TGLE (en een aantal op eigen initiatief).

Dit verslag dient als rapportage voor de inzet en financiering van activiteiten in 2013 en 1^e kwartaal 2014. Omdat de aanloop en vervolg relevant zijn voor de impact van deze inzet worden deze (kort) meegenomen.

Beschrijving van inzet en activiteiten

- Aanloop vanuit ministerie EL&I :
 - Initiatief TGLE Young-tops bij geboorte topsectoren en HCA's, 2011:
 - op ministerie van EZ eenmaal met Secretaris Generaal Chris Buijink,
 - eenmaal met Medy van der Laan
 - vervolg op Koning Willem I college in Den Bosch
 - op EPF congres in Groningen met Al Gore

Toen het topsectorenbeleid in leven werd geroepen heeft TGLE het initiatief genomen om voor wat betreft de HCA's de belangrijkste doelgroep of lijdend voorwerp, jongeren, te betrekken bij de ontwikkeling van deze agenda's en wellicht ook de uitvoering ervan. In de eerste bijeenkomst zijn vanuit 3 topsectoren, T&U, Creatieve industrie en Hight-tech gesprekken gevoerd tussen jongeren met ondernemers uit deze sectoren en met Secretaris Generaal Chris Buijink en vertegenwoordigers van overheden, ondernemers en onderwijs. Hier is met veel enthousiasme op gereageerd door de vertegenwoordigers van topsectorenbeleid (oa. SG Buijink en Directeur topsectoren Guido Landheer ' Hier moeten we verder mee in het belang van de topsectoren'). Op initiatief van TGLE is hier vervolg aan gegeven, waarvan de belangrijkste bijeenkomsten genoemd zijn. Hier was betrokkenheid van onder andere ministerie van EZ, bedrijfsleven (diverse topsectoren), topteams, VNO-NCW, Nationale jeugdraad en de Landelijke studentenvakbond.

De apotheose werd beleefd tijdens het laatste evenement waar het evenement zelf voorbeeld was hoe belangrijk en waardevol (het betrekken van talenten van) jongeren bij topsectoren HCA-beleid is, waarbij we met studenten samen het EBF congres in Groningen hebben ingevuld met als Keynote speaker Al Gore met zijn speech hoe we de toekomst duurzaam tegemoet moeten gaan en hoe we onder andere met talenten (people kant van duurzaamheid) om moeten gaan. Hierbij hebben we een side event over de HCA topsectoren (met wederom beleidsmakers, ondernemers, onderwijs en jongeren) georganiseerd. *Van 3 van de 4 meetings zijn videoverslagen beschikbaar.*

- In opdracht van Productschappen (voorbereiding landelijke karavaan, pilot bij Boer Bert in Kamerik), 2012
Vanuit het programma Arbeidsmarkt en opleiding is n.a.v. deze activiteiten het initiatief genomen om hier vervolg aan te geven. Met hen is een programmavoorstel gemaakt en een eerste bijeenkomst georganiseerd om hier invulling aan te geven.
- Initiatief TGLE Agrofood careerevent, 2012: Op dit event waar de match gemaakt wordt tussen bedrijven in de Agrifood sector en young professionals en studenten. In navolging van de presentatie van het HCA programma van Agri&food heeft TGLE hier een presentatie gegeven over het belang van het betrekken van jongeren en heeft een dialoog met studenten en ondernemers georganiseerd. *Van deze activiteiten is een videoverslag beschikbaar.*
- In opdracht van productschappen en HCA teams A&F en T&U: HCA-jongerenperspectief, 2013: Door de HCA programmaleiding van A&F en T&U zijn in samenspraak met de gezamenlijke productschappen de volgende regio's ' aangewezen', gepolst en gevraagd een sessie te organiseren met TGLE over het jongerenperspectief op topwerkgeverschap, tot welke HRM-instrumenten kunnen de bedrijven komen, samen met (input van) jongeren:
 - 1. Food Connection Point, Helmond (A&F)
 - 2. FoodPort Zeeland, Zierikzee (A&F)
 - 3. Seedvalley, Enkhuizen (T&U)

- 4. Innofood, Almelo (A&F)
 - 5. Greenport Duin- en Bollenstreek, Greenport Boskoop, Greenport Westland/Oostland (T&U)
 - 6. Dairy Chain, Leeuwarden (A&F)
 - 7. Greenport Venlo (A&F en T&U)
- In opdracht van HCA team A&F, Veldon, 2013: Tijdens de activiteiten die TGLE ontplooië conform opdracht is er nieuw initiatief gestart vanuit het HCA team, welke veel overeenkomsten had met de uitgangspunten en activiteiten van TGLE. Op aandringen van TGLE is de aansluiting gezocht tussen de jongerenperspectief activiteiten en het concept Veldon. Dit concept bleek ontstaan uit de wens om een ontwikkeling van het platform www.hetgroeneplein.nl en is later als potentiële follow up van de activiteiten in de regio met TGLE en het jongerenperspectief. TGLE heeft in dit traject geparticipeert met twee andere partijen om met de regio's Food Connection Point en Foodport Zeeland invulling aan te geven, concreet en tegelijkertijd het concept met jongeren verder uit te werken. Hier is oa. Het begin gemaakt aan de invulling in Zeeland, de Food heroes, welke zich als eerste gemanifesteerd hebben op het study experience event in Zeeland.
 - Initiatief TGLE, Agri meets Design, 2013: TGLE werkt al een hele tijd aan de context om vanuit beleid, in samenwerking met het 'veld' een andere koers te vinden om invulling te geven aan de uitdagingen waar de sector voor staat. Oa. Het niet actief betrekken van en ruimte maken voor (talenten) jongeren heeft hierin een prominente plek. Agri meets design is mede door TGLE tot leven gekomen (samenwerking tussen EZ,ZLTO, provincie Brabant). Hierin is de jongerenperspectief thematiek geborgd in oa.:
 - Farmlab onderwijs; Hoe herontwerpen we het onderwijs zodanig dat de sector de locked-in situatie waar ze nu in zit uit kan komen. Dat dit met jongeren samen moet gebeuren in een landschap waar bedrijven, onderwijs, overheid met jongeren in de driver's seat acteren bleek buiten kijf te staan.
 - Youth Initiative; Vanuit Agri meets design en TGLE is er de verbinding gezocht met het Europese initiatief Youth Initiative, waar vanuit de European Network For Rural Development, dezelfde systematiek wordt omarmt als bij de jongerenperspectief activiteiten. Hierin wordt TGLE en daarmee Nederland expliciet betrokken als goed voorbeeld en partner in het samen leren en werken aan deze uitdagingen. Agri meets design ontwikkelt zich inmiddels het hele jaar door en zijn oa. het elementen policy for- en Nature meets design ook opgepakt.
 - Initiatief TGLE, Sociaal Kapitaal Agenda Brabant, 2013: Vanuit de legacy van het programma Lekker Groen/Jeugd en de aanpak en activiteiten van TGLE is vanuit het eindigen van het programma bij EL&I, de keuze gemaakt dit in de regio Brabant door te ontwikkelen. Dit heeft er inmiddels in geresulteerd dat sinds oktober 2013 TGLE samen met de provincie Brabant de Sociaal Kapitaal Agenda van Brabant vorm geeft. Hierin wordt vanuit de oorsprong het 'groene domein' waar TGLE vandaan komt, breed over alle domeinen het

betrekken van (talenten van) jongeren en daarvoor ruimte creëren in de triple helix/gouden driehoek geagendeerd en vorm gegeven. Daarnaast wordt dit door vertaald naar het betrekken van alle generaties, het sociaal kapitaal van Brabant, bij de uitdagingen waar Brabant voor staat. Belangrijke uitdagingen zijn de toekomst van Agrifood sector in Brabant, toekomstbestendig werknemerschap, werkgeverschap en een leerlandschap die daar bij past.

- Reflectie op Oogst inhoud (bijgaand treffen jullie de verslagen en videoverslagen van de sessies die hebben plaats gevonden op <http://hetgroeneplein.nl/groups/profile/17445272/jongeren-en-ondernemers-in-aampf-en-tampu/profile/16075122/hca-jongerenperspectief> en https://www.youtube.com/my_videos?o=U).
 - Vorm
Er is voor gekozen om in de regio's een format van een sessie uit te voeren waarbij de verantwoordelijkheid voor het betrekken van bedrijven en jongeren bij de regio lag (om commitment af te dwingen ook i.r.t. follow up). Daarnaast kon zo optimaal aangesloten worden bij de maat en dynamiek van de regio. De bijeenkomst had de karakteristiek van een brainstorm, welke niet altijd nodig was voor de regio, maar waarbij het gezamenlijke proces er toe diende om jongeren en bedrijven vanuit een gezamenlijk perspectief te laten samenwerken. De sessie werd daarnaast door jongeren (practice what you preach) uitgevoerd i.s.m. Laaghangend Fruit (studenten), ROC de Leijgraaf-Four Seasons (studenten administratieve/secretariële ondersteuning), Koning Willem I College (studenten Video en media), Young professional van TrendsActive (presentatie generieke trends rondom jongeren, verbreding t.o.v. alleen aanwezigheid beperkt aantal jongeren).
 - Impact: Vanuit elke regio waar de sessies hebben plaats gevonden is erg positief gereageerd op de bijeenkomst, de inzichten waartoe de bedrijven zijn gekomen en de ideeën die ze mee naar huis hebben genomen. De ideeën waren bruikbaar, wat bleek uit de contractjes die bedrijven hebben afgesloten met aanwezige jongeren om daar mee aan de slag te gaan en daadwerkelijk HRM-tools te realiseren.
 - Samenvatting inhoud: Uit de activiteiten van jongerenperspectief zijn een aantal conclusies te trekken als het gaat om inhoud:
 - De sessies hebben aangetoond dat het van belang is om jongeren de ervaring te bieden, laagdrempelig, om bijvoorbeeld via onderwijs in de praktijkcontext van de sector te komen. De sector blijkt moeite te hebben om dit enerzijds rekening houdend met doorgaande bedrijfsvoering vorm te geven, maar vindt het ook lastig om de deuren open te stellen. Dit is echter een randvoorwaarde om de aansluiting te kunnen maken met het perspectief van jongeren.
 - Het puur scheiden van het ontwikkelen van HRM tools en bijvoorbeeld communicatie activiteiten, of marketing etc. Is zo goed als onmogelijk. Dit (naast dat het door verschillende mensen door elkaar loopt door een andere definitief van HRM

activiteiten/tools) is onlosmakelijk verbonden met inzet om met jongeren en hun leefwereld in contact te kunnen treden. Interactiemomenten tussen bedrijfswereld en de wereld van jongeren is van groot belang (onderwijs is belangrijke mediator hierin).

- Het herstellen van beelden bij de ondernemers over bijvoorbeeld Gaming en social media of andere lifestyle achtige activiteiten naar relevante tools en daarmee kansen voor het bedrijfsleven is belangrijke oogst. Daarnaast het inzicht dat jongeren, makkelijker en toegankelijker te betrekken zijn om hierin betrokken te worden als actor om een oplossing te realiseren.
- Het inzien en ontvankelijk (en geïnspireerd) worden voor bedrijven van het belang om hier wat mee te gaan doen, is een gevoelig proces. Het toegeven dat je niet weet hoe je hier wat aan moet doen en ook nog eens met jongeren hiermee aan de slag te gaan is niet makkelijk. Eenmaal zover, wat voor ongeveer 80% van de betrokken bedrijven het geval was maakt de weg vrij voor een zee aan nieuwe mogelijkheden. Bedrijven geven aan hier wel in geholpen te worden, een noodzaak voor het goed laten renderen van deze activiteiten jongerenperspectief. Deze rol is nieuw (niet belegd bij adviseurs of onderwijs) en moet samen met bedrijven worden ingevuld.
- Belangrijk inzicht was dat door oa. de betrokkenheid van jongeren tot oplossingen en ideeën voor instrumenten werd gekomen welke veel goedkoper, praktischer of toegankelijker waren dan de bedrijven allemaal dachten. Dit speelt bij het (vervolg)proces ook een belangrijke rol.
- De bijeenkomsten brachten uitdagingen in beeld die vaak regio (en sector) specifiek waren, maar ook vaak te delen met andere regio's en sectoren, omdat zij tegen de zelfde zaken aan lopen. Zo heeft oa. De Zuivelsector op basis van de bijeenkomsten zelf een idee overgenomen om met jongeren een handboek te maken voor het via social media beschikbaar maken van vacatures. Deze instructie is aan alle HRM managers beschikbaar gesteld.
- Hetgroeneplein.nl: De oogst is qua verslag maar ook updates via social media en relevante discussie en verslagen op eigen initiatief via een online platform gedeeld. Op verzoek van de betrokken partners is hiervoor hetgroeneplein.nl gekozen. Door de helaas niet goed van de grond gekomen werking van dit platform is de groep Jongerenperspectief hierdoor ook niet echt van de grond gekomen.

- Reflectie op Oogst proces

Niet beoogd maar wel als ervaring is het proces een belangrijk onderdeel van de misschien wel inhoudelijke oogst geworden. Als landelijke partners in samenwerking met en in de regio wat organiseren en ook nog eens met ruimte voor jongeren, blijkt complexer te zijn dan verwacht. Dit past bij de thematiek van het jongerenperspectief

als je kijkt dat het perspectief van de jongeren is dat ze het ‘ moeten doen’ met een kleiner wordende overheid met minder geldt, op groeien in een wereld met een groeiende mobiliserende kracht van de regio met als oorzaak de kracht van ‘ onderop’ door allerlei maatschappelijke en technologische ontwikkeling en hiermee verschuivende paradigma’s.

- Opdrachtgeverschap

- Het was lastig om focus te houden met vele partijen die het opdrachtgeverschap vertolkte (meerdere mensen vanuit productschappen en HCA topteams), welke uiteraard ook allemaal op een andere manier met signalen i.r.t. voortgang en interpretatie om gingen.
- Er werden vanuit met name HCA teams diverse andere trajecten geïnitieerd welke uiteindelijk ‘ concurrentie’ opleverde in de regio, waarnaast boven alles verwarring. Naast het Veldon traject wat in eens op dook in de regio, was er ook het traject van Anton Ooijen. Deze activiteiten maakte het erg lastig om zaken met de regio’s te organiseren. Dit heeft er letterlijk voor gezorgd dat regio’s prioriteiten verlegden en de jongerenperspectiefbijeenkomsten vooruit schoven of aan de kant zette. Zo zijn alleen de bijeenkomsten gerealiseerd bij Food Connection Point, Foodport Zeeland en Innofood. Greenport Venlo en Dairy Chain zijn op deze manier in het beoogde tijdsbestek tot stand gekomen. De gezamenlijke Greenports in het Westland bleken geen gemeenschappelijke uitdaging te zien rondom het vraagstuk en wilden wel een dergelijke bijeenkomst maar dan op een ander inhoudelijk terrein met jongeren. Bij Seedvalley was er sprake van een dergelijk groot faseverschil inw aar de regio mee bezig was dat er heel veel energie en tijd nodig was om tot qua organisaties tot een gemeenschappelijk uitgangspunt te komen. Hier bleek het delegeren of aanwijzen vanuit landelijk perspectief naar deze regio’s er veel te weinig wederzijdse betrokkenheid was.
- Uiteindelijk doordat TGLE, ons inziens, de ruimte heeft genomen in de modulariteit van de opdracht landelijk met waar de regio mee bezig is, zijner oa. In regio Seedvalley en Greenport Venlo initiatieven tot stand gekomen welke passen bij de ambitie van de regio, in onze ogen in het verlengde van de jongerenperspectief bijeenkomsten (documentaire die we gaan maken met Summerschool van Seedvalley en de Talenthub waar we met Greenport Venlo aan werken). De regio Dairy Chain bleek ook nog eens qua communicatie naar buiten ‘ tegen gehouden’ te worden om iets te ondernemen bleek later, terwijl daar de motivatie om per direct wat te gaan doen het hoogst leek in het begin.

Vervolg

Er wordt conform afspraak een stuk gepubliceerd in in afstemming met opdrachtgevers.

TGLE pakt door op de koers zoals ingezet in 2009, neemt de ervaringen van dit traject daarin mee en zal in afstemming met oa. het HCA Foodtraject. Met met name partners in Zuid Nederland (diverse partners in HCA traject) zal ze diverse trajecten gaan monitoren op thema's topwerkgeverschap, -werknemerschap, -onderwijs en talentontwikkeling en de dynamiek van de samen werkende actoren hierin. Dit zal vanaf september gaan lopen, waarbij een aantal toonaangevende evenementen worden gebruikt om proof of evidence te dissemineren zowel nationaal als internationaal.

Bij vervolgactiviteiten zijn oa. Betrokken, Foodport Zeeland, Greenport Venlo, Seedvalley, Agrifoodcapital, HAS Den Bosch, Helicon opleidingen, CNV, TRI groei in groen, ' legacy van productschappen op dit terrein', Wageningen universiteit, ministerie van EZ etc.

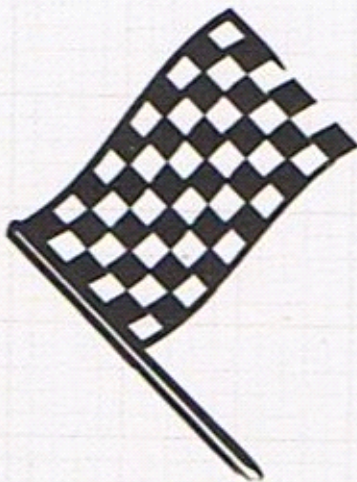

30 min.

- Opening (Xander)
- Presentatie onderwerp (Tessa)
- Inleiding brainstorm (Jont)

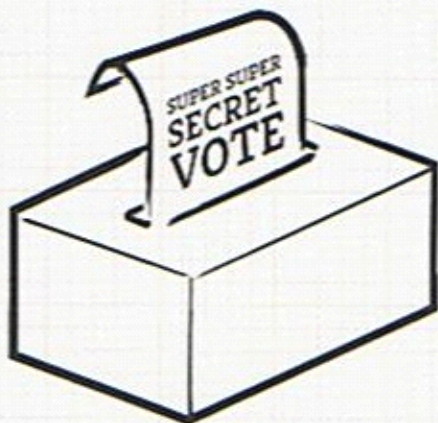
IDEA RACE

40 min.

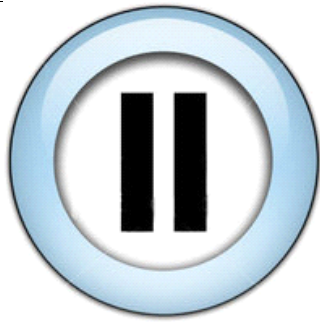
- Elke deelnemer krijgt één post-it met één idee uit de pilot-sessies
- De deelnemers vormen tweetallen en nemen tegenover elkaar plaats (liefst beide met de rug tegen een muur)
- De deelnemers in de tweetallen rennen naar elkaar toe en ontmoeten elkaar in het midden van de kamer
- Post-it's uitwisselen, terugrennen en opplakken (op de muur)
- Verzin een associatie op het idee dat je gekregen hebt van je partner
- Ren met die associatie weer naar het midden, wissel post-it's uit, etc.
- Tessa geeft tussendoor (om de 10 min.) korte brokje inspiratie

SECRET VOTING

20 min.

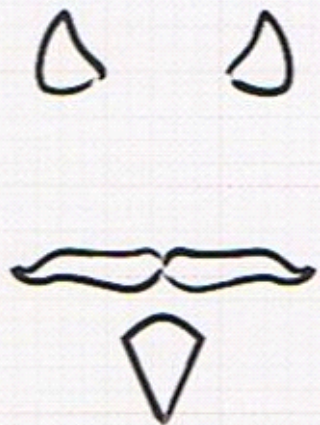
- In dezelfde tweetallen lezen de deelnemers om en om één van hun ideeën aan de ander voor
- Als een idee is voorgelezen schrijven beide deelnemers hun stem op een eigen vel papier: houden / weggooien
- Pas als ieder idee aan bod gekomen is, mogen de beide deelnemers elkaars stemmen zien
- De ideeën die beide deelnemers weg willen gooien gaan direct van tafel
- De stemmen die beide deelnemers willen houden blijven sowieso liggen
- Vervolgens is ruimte voor discussie m.b.t. de ideeën waar onenigheid over is

30 min.

- De deelnemers krijgen een rondleiding
- LHF gaat kijken of er overeenkomstige ideeën zijn bedacht door verschillende tweetallen en haalt de dubbelen eruit
- LHF schrijft ieder overgebleven idee bovenaan een vel A4 papier

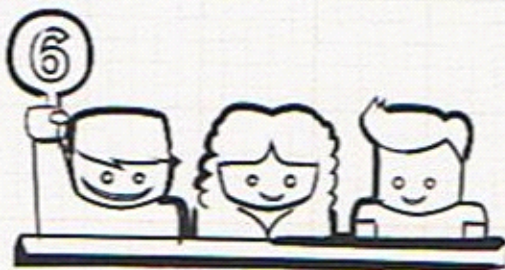
THE DEVIL'S ADVOCATE

40 min.

- We maken grotere groepen (drie bijvoorbeeld) en zetten die aan ronde tafels neer
- Ieder individu krijgt één vel A4 papier (zie kader hierboven) met daarop een idee uit de vorige ronde
- Ronde 1: ieder individu schrijft één kritiekpunt voor dat idee op: kan niet want, is moeilijk want, etc.
- Vervolgens schuift iedereen z'n papier door naar de deelnemer rechts van hem/haar
- Ronde 2: iedereen heeft nu een idee met een kritiekpunt voor zich. Iedereen bedenkt een oplossing voor het kritiekpunt. Blijf ronde 1&2 herhalen

THE JURY

40 min.

- De ideeën waar de deelnemers in de vorige ronde zijn kritisch onder de loep genomen en er is duidelijk in hoeverre die kritiek kan worden weerlegd met oplossingen
- De groepen blijven zo zitten als in de vorige ronde
- Iedere deelnemer begint met één (bekritiseerd en uitgewerkt) idee voor zich en niet daar een scoreformulier aanvast
- Iedere deelnemer beoordeelt dat idee op een schaal op haalbaarheid en vernieuwendheid
- Iedereen schuift het beoordeelde idee naar rechts. Dit gaat zo door tot ieder idee beoordeeld is